ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 31.12.1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

571

ZÁKON
Slovenskej národnej rady,
zo 4. decembra 1991,
ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve sa mení a dopĺňa takto:

1. § 1 znie:

„§ 1
Úvodné ustanovenie

Účelom tohto zákona je utvárať podmienky pre správu a ďalší rozvoj archívnictva v Slovenskej republike tak, aby zabezpečovalo zachovanie archívnych dokumentov pre budúce generácie a účinne prispievalo k vedeckému bádaniu, k poznávaniu dejín Slovenska a k riešeniu aktuálnych politických, hospodárskych a kultúrnych potrieb štátu a spoločnosti.“.

2. V § 2 ods. 1 sa slová „štátnych a iných orgánov a organizácií i z činnosti jednotlivcov“ nahrádzajú slovami „štátnych orgánov, obcí a iných právnických osôb i z činnosti fyzických osôb,“.
3. V § 2 ods. 3 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.
4. § 3 a 4 sa vypúšťajú.
5. § 5 vrátane nadpisu znie:

„§ 5
Jednotný archívny fond Slovenskej republiky

Archívne dokumenty vedené v evidencii na území Slovenskej republiky tvoria Jednotný archívny fond Slovenskej republiky (ďalej len „Jednotný archívny fond“) bez ohľadu na ich vlastníka. Jednotný archívny fond je súčasťou národného kultúrneho dedičstva a bohatstva.“.

6. V § 6 v odsekoch 1 a 4 sa slová „Štátne orgány a socialistické organizácie“ nahrádzajú slovami „Štátne orgány, obce a iné právnické osoby“.
7. § 6 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Pri výkone kontroly predarchívnej starostlivosti o písomnosti (odsek 1), dozoru nad vyraďovaním písomností (odseky 2 a 3) a kontroly stavu archívov a spisovní (§ 17) sú poverení pracovníci ministerstva vnútra a príslušného archívu oprávnení vstupovať do tých priestorov štátnych orgánov, obcí a iných právnických osôb, v ktorých sú písomnosti uložené a archívy a spisovne umiestnené.“.

8. V § 7 ods. 1 sa slová „Občania, orgány a organizácie sú povinné“ nahrádzajú slovami „Každý je povinný“.
9. V § 8 sa vypúšťa odsek 2 a zrušuje sa číslovanie odseku 1.
10. Nadpis § 9 znie: „Ochrana archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve“.
11. V § 9 ods. 1 sa slová „Občania a iné než socialistické organizácie, ktoré sú vlastníkmi archívnych dokumentov (ďalej len „vlastník archívneho dokumentu“)“ nahrádzajú slovami „Vlastníci archívnych dokumentov, ktoré nie sú uschované v archíve,“.
12. § 10 vrátane nadpisu znie:

„§ 10
Všeobecné ustanovenie

Každý je oprávnený využívať pre svoje potreby, ako aj na študijné a iné účely archívne dokumenty uschované v archívoch. Na tieto účely je každý oprávnený nazerať do archívnych dokumentov a žiadať z nich výpisy, odpisy a reprodukcie za podmienok ustanovených týmto zákonom.“.

13. V § 11 ods. 1 sa slová „Občania, orgány a organizácie môžu“ nahrádzajú slovami „Každý môže“.
14. V § 11 ods. 3 písm. a) sa slová „občanom, orgánom a organizáciám“ nahrádzajú slovami „štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám a fyzickým osobám“.
15. V § 11 sa vypúšťa odsek 6.
16. V § 12 sa vypúšťa odsek 2.
17. V § 12 odsek 3 sa na koniec prvej vety pripájajú slová „alebo ak ide o archívne dokumenty, ktorých vek nepresahuje 30 rokov.“.
18. Nadpis štvrtej časti znie: „ORGANIZÁCIA ARCHÍVNICTVA“.
19. Nadpis § 13 znie: „Pôsobnosť ministerstva vnútra“.
20. V § 13 ods. 1 písm. e) sa vypúšťajú slová „politický a“.
21. V § 13 ods. 1 písm. g) a h) znejú:

„g) koordinuje vedeckú činnosť archívov, podporuje jej rozvoj a pritom spolupracuje s vysokými školami a inými vedeckými inštitúciami,

h) spolupracuje so štátnymi orgánmi, obcami a inými právnickými osobami na úseku racionalizácie administratívnych prác, najmä so zreteľom na nové druhy písomností, ktoré vznikajú z ich činnosti.“.

22. § 13 ods. 3 a 4 znejú:

„(3) Ministerstvo vnútra môže po dohode so štátnym orgánom alebo s inou právnickou osobou začleniť do ním riadeného archívu archív, ktorý štátny orgán alebo iná právnická osoba spravuje.

(4) Poradným orgánom ministra vnútra pre riadenie a odborné otázky archívnictva je vedecká archívna rada.“.

23. § 14 vrátane nadpisu znie:

„§ 14
Okresné úrady

a) zriaďujú a spravujú štátne okresné archívy (§ 22),

b) ukladajú pokuty za porušenie povinnosti podľa tohto zákona (§ 30).“.

24. § 15 vrátane nadpisu znie:

„§ 15
Sústava archívov

(1) Archívmi sú

a) štátne archívy,

b) mestské archívy,

c) archívy iných právnických osôb.

(2) Štátnymi archívmi sú

a) štátne ústredné archívy,

b) štátne oblastné archívy,

c) štátne okresné archívy.“.

25. V § 16 sa vypúšťa odsek 2.

26. § 16 ods. 3 znie:

„(3) Úlohou štátnych archívov je aj vedeckovýskumná činnosť v odbore archívnictva a v príbuzných vedných odboroch.“.

27. V § 16 ods. 4 sa vypúšťa slovo „politickopropagačnú,“.

28. § 17 vrátane nadpisu znie:

„§ 17
Starostlivosť o archívy

a) umiestniť archívy vo vhodných priestoroch, ktoré svojím vybavením zaručujú účelné a bezpečné uschovanie archívnych dokumentov, a tieto priestory a ich príslušenstvo náležite udržiavať,

b) zabezpečiť personálne a materiálne vybavenie archívov umožňujúce ochranu a sprístupňovanie archívnych dokumentov.“.

29. § 18 až 22 sa zaraďujú ako oddiel 1, ktorý sa označuje nadpisom „Štátne archívy“.

30. V § 18 ods. 1 sa slová „riadený a spravovaný“ nahrádzajú slovami „rozpočtovou organizáciou spravovanou.“.

31. V nadpise § 18 a v odsekoch 1 až 3 tohto paragrafu sa slová „Štátny ústredný archív Slovenskej socialistickej republiky“ nahrádzajú slovami „Slovenský národný archív“ a v odseku 2 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.

32. V § 19 ods. 1 sa slová „riadený a spravovaný“ nahrádzajú slovami „zariadením spravovaným“.

33. V § 19 ods. 2 a v § 29 sa vypúšťa slovo „socialistickej“.

34. § 20 znie:

„§ 20
Štátne oblastné archívy

(1) Štátne oblastné archívy sú zariadeniami, ktoré zriaďuje a spravuje ministerstvo vnútra.

(2) Štátne oblastné archívy zhromažďujú, odborne a vedecky spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti krajských a oblastných štátnych orgánov a ich organizácií a zariadení a ich predchodcov, ako aj ďalších právnických a fyzických osôb, ktoré určí ministerstvo vnútra.

(3) Štátne oblastné archívy vykonávajú dozor nad vyraďovaním písomností pochádzajúcich z činnosti pôvodcov uvedených v odseku 2. Územné obvody štátnych oblastných archívov určuje ministerstvo vnútra.“.

35. § 21 sa vypúšťa.

36. § 22 znie:

„§ 22
Štátne okresné archívy

(1) Štátne okresné archívy sú odbornými archívnymi zariadeniami okresných úradov.

(2) Štátne okresné archívy zhromažďujú, odborne spracúvajú a sprístupňujú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti orgánov miestnej štátnej správy a ich organizácií a zariadení a ich predchodcov, orgánov samosprávy obcí, organizácií a zariadení, ako aj iných pôvodcov, ktorých činnosť sa prevažne alebo úplne vzťahuje alebo vzťahovala na územie okresu; dozerajú na vyraďovanie písomností pochádzajúcich z činnosti týchto pôvodcov.

(3) Ministerstvo vnútra môže poveriť štátny okresný archív plnením úloh patriacich štátnym oblastným archívom.“.

37. § 23 a 24 sa označujú ako oddiel 2 a vrátane nadpisu znejú:

„Oddiel 2
Mestské archívy

§ 23
Všeobecné ustanovenie

(1) Obce, ktoré sú podľa osobitných predpisov mestami (ďalej len „mesto“),[1]) môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať svoje archívy (ďalej len „mestský archív“). Činnosť mestského archívu je financovaná z rozpočtu mesta.

(2) Mestské archívy zhromažďujú a odborne spracúvajú archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti mestských orgánov, organizácií a zariadení a ich predchodcov a iných pôvodcov, ktorých činnosť sa prevažne vzťahovala alebo vzťahuje na územie mesta.

(3) Mestský archív vykonáva dozor nad vyraďovaním písomností pochádzajúcich z činnosti pôvodcov, ktorých archívne dokumenty zhromažďuje.

§ 24
Odborná archívna činnosť

(1) V odbornej archívnej činnosti sa mestské archívy spravujú všeobecne záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na činnosť štátnych archívov.

(2) Odbornú pomoc pri predarchívnej starostlivosti a pri odbornom spracúvaní archívny dokumentov poskytuje na požiadanie štátny okresný archív, v ktorého územnom obvode je mestský archív.“.

38. Za § 24 sa vkladá nový § 24a, ktorý znie:

„§ 24a
Spoločne spravované archívy

Mesto a ministerstvo vnútra sa môžu dohodnúť na spoločnom spravovaní štátneho okresného archívu a mestského archívu. Spoločne spravovaný archív plní úlohy patriace štátnym archívom i úlohy patriace mestským archívom. Činnosť spoločne spravovaného archívu je financovaná z rozpočtu Slovenskej republiky, ako aj z rozpočtu mesta.“.

39. § 25 a 26 sa zaraďujú ako oddiel 3, ktorý sa označuje nadpisom „Archívy iných právnických osôb“ a § 25 sa označuje nadpisom „Podnikové archívy“.

40. V § 25 ods. 1 prvá a druhá veta znejú: „Štátne podniky a ústredne riadené rozpočtové a príspevkové organizácie vykonávajúce podnikateľskú činnosť, peňažné a poisťovacie organizácie, družstvá a družstevné podniky zriaďujú a spravujú podnikové archívy. Podnikové archívy nezriaďujú fyzické osoby; nezriaďujú ich ani organizácie, ktoré po dohode s ministerstvom vnútra odovzdávajú archívne dokumenty do úschovy štátnym archívom.“.

41. § 25 ods. 2 znie:

„(2) Organizácie uvedené v odseku 1 sa môžu dohodnúť, že archívne dokumenty budú uschovávať v spoločnom archíve, ktorý zriadi jedna z nich. Na zriadenie takéhoto archívu je potrebný súhlas ministerstva vnútra.“.

42. § 26 sa označuje nadpisom „Osobitné archívy.“.

43. V § 26 ods. 1 prvá veta znie: „Organizácie celoštátneho významu z oblasti informácií, kultúry a vedy, cirkví a náboženské spoločnosti a vysoké školy môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať osobitné archívy.“.

44. § 28 ods. 1 vrátane nadpisu znie:

„§ 28
Archívy a archívne dokumenty politických strán, politických hnutí a odborových orgánov

(1) Politické strany, politické hnutia a odborové orgány môžu so súhlasom ministerstva vnútra zriaďovať a spravovať vlastné archívy na uschovávanie archívnych dokumentov pochádzajúcich z ich činnosti.“.

45. V § 28 ods. 2 sa vypúšťa druhá veta.

46. V § 28 sa vypúšťajú odseky 4 a 6.

47. § 30 ods. 1 znie:

„(1) Ak ministerstvo vnútra alebo ním poverený archív pri výkone dozoru (§ 6 ods. 3) zistí v činnosti právnickej osoby nedostatky, požiada o ich odstránenie.“.

48. V § 30 ods. 2 sa slovo „organizácii“ nahrádza slovom „právnickej osobe“ a slová „okresný národný výbor“ sa nahrádzajú slovami „okresný úrad“.

49. V § 30 sa vypúšťajú odseky 3 a 4.
50. V § 32 sa v druhom riadku za označením § 8 vypúšťa označenie „ods. 1“.
51. V § 33 ods. 1 sa vypúšťa ustanovenie písmena b).
52. § 33 ods. 2 sa vypúšťa a číslovanie odseku 1 sa zrušuje.

Čl. II

Archívy zriadené pred účinnosťou tohto zákona sa považujú za archívy podľa tohto zákona.

Čl. III

Zrušujú sa

1. prílohy A pol. 47, 48, 49 a 50, C pol. 15, 16, 17, 18, 19 a F pol. 1, 2, 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy;
2. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 167/1975 Zb., ktorou sa upravujú podrobnosti o postupe pri posudzovaní archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a spôsob zabezpečovania zvýšenej ochrany archívnych dokumentov ako kultúrnych pamiatok a národných kultúrnych pamiatok;
3. § 11 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 122/1976 Zb., ktorou sa upravujú podrobnosti o podmienkach a spôsobe využívania archívnych dokumentov;
4. § 19 a 20 úpravy Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 19/1976 Ú. v. SSR o spôsobe ochrany a o kategorizácii archívnych dokumentov (reg. v čiastke 25/1976 Zb.);
5. § 9 úpravy Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 22/1976 Ú. v. SSR o spôsobe vedenia evidencie archívnych dokumentov a o zložení Jednotného archívneho fondu Slovenskej socialistickej republiky (reg. v čiastke 29/1976 Zb.);
6. úprava Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 17/1977 Ú. v. SSR, ktorou sa upravujú niektoré podrobnosti o organizácii a činnosti Archívu hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, štátnych okresných archívov a Archívu mesta Košíc (reg. v čiastke 27/1977 Zb.).

Čl. IV

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady sa splnomocňuje, aby v Zbierke zákonov vyhlásilo úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Čl. V

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

F. Mikloško v. r.

J. Čarnogurský v. r.

1) § 22 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
§ 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.
§ 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb. o meste Košice.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.